No. 125. DINGSDAG 18 OCTOBER. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30 buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

18 Oct.

Dat het hoog ernstig woord, de waarschuwing van Frankrijk's Keizer grooten indruk zou maken en geen zins tot genoegen van de ultramontaansche partij zou zijn, hebben wij voorspeld, en elk blad, waarin die partij spreekt, bevestigt onze profetie, terwijl alle Bisschoppen niet alleen in Frankrijk, maar ook in Engeland, Oostenrijk, Belgie enz. zich haasten, om door openbare mandementen of verklaringen hunne stemmen te verheffen tegen den toeleg, om 's Pausen wereldlijk gezag te verkorten.

De ultramontaansche partij denkt aldus: „als het wereldlijk gezag van den Paus wordt verzwakt, lijdt ook zijn geestelijk gezag," en sommigen voegen er in stilte bij: „als den Paus den wereldlijken scepter wordt ontnomen, breekt ook de (zoogenaamde) herdersstaf van Petrus."

Hoe 't zij: de groote vraag van den dag is door *Napoleon* in zijn woord te Bordeaux zeer kort, maar bondig tevens behandeld. Hij heeft als 't ware, althans onzes inziens, dit gezegd:

Men zegt: „Italie kan niet vrij zijn, als de Paus het wereldlijk Hoofd daarvan blijft."

Ik zeg: „de godsdienst kan de betamelijke vrijheid eens volks niet met billijkheid bestrijden, en dus kan de Paus wereldlijk Souverein zijn."

Alzoo — de Keizer wil, dat de Paus zijn volk de burgerlijke en staatkundige vrijheid schenke, waarop het aanspraak heeft, en als hij dien eisch vervult, hem met zijn zwaard beschermen.

En wat antwoordt de Paus?

Met eene weigering, die zich gewisselijk grondt op de stelling: „ik ben meester in mijn eigen huis!"

Frankrijk *zal*, indien de Paus bij die weigering blijft, zijne troepen terugroepen, en dan zal de tijd leeren, hoe de meester verder huishoudt met eene bevolking, die dezer dagen een ontzettend bewijs gaf van haar weerzin tegen het bestuur van „Petrus Stedehouder."

Koning *Victor Emanuel* — men weet het — is een ongehoorzame zoon der kerk, betaalt de schatting niet, die de Paus van hem meent te kunnen eischen, en is dien tengevolge ook onder zekere kerkelijke censuur geplaatst, terwijl zijn naam met andere onwillige schuldenaren van Rome telken jare openbaar wordt afgelezen.

Koning *Victor Emanuel* zeide tegen de bewoners der Kerkelijke Legatien, die hem als Souverein begeeren: „ik zou het zijn, als ik kon, doch heb geduld — ik zal zien wat ik doen kan en vertrouw op mij!"

De Monarch ontving dus niet alleen officieel de onderdanen van den Paus, tegen dezen in verzet, maar gaf hen zelfs moed, dat zij zouden verkrijgen wat zij wenschen, ja beloofde hun zijne hulp. Men moet erkennen, dat is eene gewigtige handeling en moest den Paus hoogelijk verbitteren. Hij deed wat hij niet laten mogt, nl hij zond den Sardinischen gezant, die te Rome Koning *Victor Emanuel* vertegenwoordigt, eene paspoort te huis, 't welk beteekent: „gij, die hier een Souverein representeert, die heult met mijne oproerige kinderen, kunt, moogt in mijne hoofdstad niet als gezant van zulk een Monarch resideren, en ik verzoek eigenlijk gelast, u te vertrekken!"

Er is niemand, die deze handelwijze van den Paus, zoo lang deze bij zijn regeringssysteem blijft, onbillijk kan noemen.

De gezant, 's Pausen regt tot deze lastgeving eerbiedigende, antwoordde: „ik zal gaan, maar verzoek eenige dagen uitstel!" Verhuizen kost tijd, en zijn verzoek was niet af te wijzen, hoewel sommigen ook beweerden, dat hij „nestjes" zocht, en door zijn verblijf te rekken, den Paus onpleizierige dagen trachtte te bezorgen. Niemand leest in het hart des anderen, doch *als* hij dien toeleg koesterde, maakte hij geene valsche berekening.

Wat zeiden de onderdanen van den Paus op de beleediging hun Vader en Vorst door *Victor Emanuel* aangedaan, in de ontvangst van de deputatie uit de Legatien, in de woorden tot deze gesproken, in de beloften haar gegeven?

Juicht zij openlijk den maatregel toe, die den Sardinischen gezant Rome uitdreef?

Toonden zij dien gezant hun misnoegen over de handelwijze van zijn Koning?

Niemand mogt het bevreemden — de meesten zouden het zelfs billijk noemen.

Niets van dat alles, waarde lezers! maar toch sprak het volk van Rome, naar aanleiding van die paspoort, door eene hoogst welsprekende handeling. Het deed iets, dat welligt eenig is in de geschiedenis der wereld en dat tevens eene bittere beleediging inhield voor *Pius IX*. In plaats van naar het Vatikaan te stroomen en daardoor teekenen en woorden te getuigen: „Gij hebt welgedaan Vader en Vorst, want gij hebt Rome's eer gehandhaafd!" — in plaats, — dat het volk voor de woning van *Emanuel's* vertegenwoordiger den kreet lieten hooren: „ga heen, want uw Koning heeft den Stoel van Petrus en de Kroon van onzen Souverein gehoond!" gingen meer dan tienduizend personen het Vatikaan stil voorbij en bragten, als bewijs van hulde, dat is ten teeken van hunne afkeuring van 's Pausen handelwijze, aan het paleis van den Sardinischen gezant een afscheidskaartje, dat is een bewijs van hun leedwezen over zijn vertrek, 't welk beteekent: „Uw Souverein deed wèl!"

Wij voegen geen woord hierbij, omdat wij beseffen, dat de eenvoudigste lezer al het grievende, ja beleedigende gevoelt, dat er voor *Pius IX* gelegen was in zulk eene openbare hulde.

Volgens latere berigten zou de Fransche Regering verboden hebben, dat de dagbladen meerdere herderlijke brieven der Bisschoppen in hunne kolommen opnamen. Wordt dit gerucht bevestigd, dan is het een gewigtige maatregel die de geestelijkheid in hooge mate zal vertoornen. Zelfs verzekert men, dat de bladen hun gevoelen over deze brieven niet meer mogen openbaren, 't zij in hun voordeel of nadeel. De vraag zal dan zijn, of geen enkel blad dit voorschrift zal durven trotseren.

Onlangs zeide men, dat de drukpers in Frankrijk vrij was!!

Over de Italiaansche kwestie zelf is een belangrijk berigt in omloop. Keizer *Napoleon* namelijk zou op Oostenrijk's verlangen er in bewilligd hebben, dat de bepaling, volgens welke de verdreven Hertogen weder op hunne troonen worden hersteld, in den tekst van het te sluiten vredestractaat van Villafranca zal worden opgenomen.

Vreemde kwestie, die Italiaansche! Tegenstrijdige handelingen van Frankrijk's Keizer tegenover zijne mondelinge getuigenissen! Hoe zal zich zich dat alles ontwarren en ten wiens gunste?

„Op het congres" is sommiger antwoord, 't welk spoedig zal bijeenkomen. De *Constitutionnel* en de *Morning Post*, alzoo een halfofficiëel Parijsch en een halfofficiëel Engelsch blad, geven ons die tijding en zij is dus te gelooven. Al de Mogendheden, die de tractaten van 1815 hebben geteekend, zullen weder vergaderen en wel: Rusland, Frankrijk, Engeland, Oostenrijk, Pruissen, Zweden, Denemarken, Sardinie, Nederland, Napels, Spanje, Portugal, — alzoo een dozijn Potentaten, klein en groot.

En de Paus?

En Frankrijk erkent dus nog de tractaten van 1815? Men heeft immers gezegd, dat het die alleen beschouwde als verscheurd papier!

't Antwoord luidt: „nu ja, maar er wordt slechts over de Italiaansche kwestie gehandeld!

De diplomatie heeft altijd twee aangezigten en ook steeds een achterdeurtje, om in te gaan en weg te sluipen.

De tijd zal weldra leeren wat er van dat alles is, al duurt het nog lang eer de kwestie volkomen is opgelost. Intusschen blijft men bij de verzekering, dat er op dit oogenblik de beste harmonie heerscht tusschen Frankrijk en Oostenrijk; trouwens dit zal wel waar zijn, als de tekst van het Villafranca-vredescongres luidt zoo als wij vroeger omschreven.

Prins *Metternich* betrok het Oostenrijksch gezantschapspaleis te Parijs en dat is ook een vriendschappelijk teeken.

Onder de geruchten van den dag deelen wij ook nog mede, dat er te Bordeaux, gedurende 's Keizers tegenwoordigheid aldaar, ettelijke personen zouden zijn gearresteerd en wel ter zake van zamenzwering.

Ook heeft men elk oogenblik tijdingen van onlusten te Rome te vreezen. 't Is echter raadzaam, om die te hooren en niet onvoorwaardelijk te gelooven.

Nopens den moord te Parma heeft een gestreng onderzoek plaats en nu krijgt de intendant der stad, nieuw aangesteld, de schuld. Hij zou zwak hebben gehandeld uit vrees voor de volkswoede. Frankrijk is het vooral, dat een voorbeeld van gestrenge strafoefening eischt, ook in het belang van de Italiaansche vrijheid en in dat van Koning *Victor Emanuel*. Als deze door geheel Midden-Italie als Souverein wordt erkend, dan behoort hij, en deze redenering is niet onjuist, ook orde te houden.

Men zegt overigens, dat Prins *Carignan* tot regent van Midden-Italie zal worden benoemd en Graaf *Cavour* spoedig de hand zal uitsteken, om daarin de Minister-Presidents-portefeuille op te vangen.

Engeland spreekt steeds ten gunste van de Italiaansche vrijheid, maar wat **doet** het daarvoor?

„Toscane", zegt de *Times*, wilde te Londen geld leenen, maar vergeefs." Dit is geen **hulp**, en de teleurstelling ook nog wereldkundig te maken — dat is inderdaad **kwaad** doen.

Men is te Florence dan ook zeer vertoord over die mededeeling van den *Times*, te meer, daar zij tevens *onwaar* heet. De financiële toestand van dat land is niet zoo ongunstig — zegt men — als de *Times* goed vond te zeggen.

Engeland," zoo schrijft men, „wil wel iets voor Italie doen, als die hulp **rente** afwerpt. Iets echter geeft het voor niets, dit is: eene stroom van inkt, of neen, dien gebruikt het nog, om de goede zaak door allerlei onwaarheden te bederven, althans te schaden."

De moeite, door Engeland aangewend, om den twist tusschen Spanje en Marokko bij te leggen, is niet geheel gelukt, althans de nieuwe Keizer weigert de schadeloosstelling, door Engeland gevraagd, te betalen, en men mag dus spoedig het begin der vijandelijkheden verwachten.

Frankrijk ondersteunt Spanje met zeer veel lust en dat hindert John Bull.

De expeditie tegen China wordt met spoed voortgezet, onderwijl de Engelsch-Fransche zeemagt de Peiho blokkeert. Het romantisch verhaal, onlangs door ons medegedeeld, aangaande de koffer-reis van den Amerikaanschen gezant naar Peking, is welligt een sprookje van Moeder de Gans. Wij dachten, dat die gezant nog altijd in de kist zat, wachtende op permissie, om in de opene lucht te komen. Wij zullen spoedig weten, of Zijne Excellentie inderdaad Pekingwaarts trok, zooals wij meldden op het gezag van zeer geloofwaardige bladen. Is het een vertelseltje, wij zullen het eerlijk biechten.

Men zegt, dat de Fransche Regering weinig lust toont, om den Chinees te tuchtigen, doch dit is moeijelijk te gelooven. Keizer *Napoleon* kan niet goedsmoeds worden gekastijd, immers die zijn soldaat slaat, slaat hem: dat was van ouds al zoo en onder *Napoleon III* gewis niet anders.

De Koning van Napels weet **nog** niet wat hij wil. Heden is het: „een vrolijk leven leiden wij!" en morgen haalt hij van onder zijn overjas de roede te voorschijn. Den Paus helpen, zou hij wel gaarne, maar durft hij niet. 't Is een hinken op twee gedachten, maar eens moet hij toch op twee beenen te regt komen en — dan?

Er is één waarvoor hij bang is, nl. voor *Garibaldi*, den ambulanten ridder, die altijd gereed is om te verhuizen en een gevolg heeft, dat slechts wacht op het: „**voorwaarts**!"

Hoewel de tijd van pleizierreisjes voorbij is, verzekert men toch, dat de Keizer van Oostenrijk een bezoek zal brengen aan Keizer *Napoleon*, als deze zijn buitenverblijf te Compiègne heeft betrokken. De beide Keizers zouden gezamenlijk jagen — op 't redeloos gedierte namelijk.

Toch bloedvergieten!

En jagende, over de politiek keuvelen en over de toekomst?

Zeer zeker, men moet toch iets praten.

Ook wacht men *Napoleon III* in Belgie, doch niet in Brussel.

Waarom niet?

Daarvoor bestaan gegronde, zeer gewigtige redenen, die — niemand weet.

De Belgische geestelijkheid is regt nijdig op *Napoleon*, zucht en bidt met de Fransche Bisschoppen.

De Verteller, enz.

De fremde ûtspraek.

(*In het boerenfriesch*.)

In de Knîpe, tichte bij 't Hjerrenfeân, wennen foâr lange jirren en bakker en en moonder, dij beide, — howoll, net troch eigen fortjinst — rîklik mei ierdsch gwod segene wiene. Likwoll wiene hja net lokkig; beide hiene hja net folle hûslik lok, skijn dit ek ol hjar eigen skild wie.

De eârste nl. de bakker, hie eârtiids foâr feint tsjinne en kam einlings bij en rîke wjiddow as mastersfeint, werop hij mei der tiid, — howoll hja ol gòns oer 't jonge wie – sa folle înfloed wist ût te oefenjen, dat hij him în 't spil draaide, en de wjiddow ta wiif krîge — De moonder krîge în der tiid, en oânstjitte fon ienige toesenen, dij him en sîn wiif, în it thinsbeeld brochten, dat er gjin trochkommen oân wie; sadot de frouw har beiîwere, om troch it oânliszen fon beziten en oântol frjeundinnen te forgjerjen, dot hjar — lîk as meâst ol woll — thige slagge.

De moonder olsa, troch de folle frouljues besiten, oân hoes of û'geân fon sîn wiif net folle nocht in hoes habbende, en de bakker, ljeâver, **net as ol** bij sien jirrige éga thuus wie, joeg oânlieding, dot hja folle elkoâr — foârol joons în de herberge oântroffen, en sa — sels mei hjar deische wirksamheden în nouwe betrekking — wjarden hja greâte maten. — Beide nooit, en foârol joons net hastig nei hoes, joeg oânleiding, dot se ijet ol ienige drankdeeien broekten, dij op beide wol res en verkeerde ûtwirking hienne. — Praatsiik, premontig en baasbaftig fon aard, wiene hja woll res hwat lestig, net ollinne tsjin de òre oânwesigen, mar soms wjadde tusschen har sels de frjeunskip wol res tige te boeke, en diene elkoâr verwîtingen, dij în en publiek selskip, neât net mooi wiene, sa dot er wol res òren tusschen beide komme masten, om it beeger klienwen fon hjar forkeerde twef

Oostenrijk heeft zijne finantiële schuld voor Europa gebiecht, en dat heeft niemand verkwikt. Geen wonder! De heeren schuldeischers, in alle hoekjes en gaatjes der wereld wonende, zijn te weten gekomen, dat die schuld maar even een honderd twintig florijnen (f 1.25) grooter is, dan de goede rente-liefhebbende Europasche gemeente wist.

De Weener dagbladen zelfs zijn ontmoedigd over die wetenschap, en de eenige troost, die men opzoekt, is deze: "wij weten wel hij, op wien ook wij papier hebben, aan de wereld schuldig is."

Zou Oostenrijk eindelijk inzien dat het zuinig moet worden? Dat het wat minder vertooning moet maken, om vertrouwen te winnen, dat het eerlijk zal en kan betalen.

De Sultan van Turkije, nieuwsgierig om met eigen ooren te vernemen, wat toch de zaamgezworenen wel bragt tot hun verschrikkelijk voornemen, liet een paar arrestanten voor zich brengen, en werd toen gewaar, dat de verkwisting in Zijn Hoogheids regering eene hoofdoorzaak was der algemeene ontevredenheid.

Dat was niet pleizierig te hooren, maar daarom toch waar.

Wat zal hij nu doen met al de schuldigen? De zaamgezworenen zijn schier ontelbaar, en 't getal van hen, die hen gelijk geven, is nog oneindig grooter. Hij kan de natie toch geen hoofd kleiner maken, want wat zou hij dan nog in Turkije doen?

De gezanten der Mogendheden te Constantinopel dringen ernstig aan op hervormingen en op zuinigheid, ook in hun eigen belang, want bij een algemeen oproer konden ook hunne hoofden wel eens gevaar loopen. Waar gehakt wordt, vallen spaanders, en hakt men dikwijls in 't wilde rond. Of men zijn leven verliest naar een vooraf overlegd plan of in confusie — dood is dood en ieder leeft graag, vooral een gezant, die lui, althans lekker kan leven.

De Sultan wil de nota der diplomatie zelf lezen en daarom wordt zij vertaald in het Turksch.

Wij deelen nog het volgende Telegrafisch berigt mede:

Londen, 17 Oct. De *Morning Post* deelt mede, dat de toetreding van Engeland tot het congres nog onzeker is, tengevolge der vroegere voorwaarden, door lord *John Russell* daaraan verbonden; (dat n.l., gelijk wij reeds bij het telegrafisch berigt in ons vorig nummer herinnerden, Engeland tot geen congres zou toetreden, dat aan de Italianen het regt onthield, zelf uitspraak te doen over hun bestuur.)

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte, Arnhem, 15 Oct. 0 50 El. + AP. 7 45 Gev. 3 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 15 Oct. 4 voet Rijnlandsch.

Om zich een beter denkbeeld te maken van den ongelukkigen toestand van de beide eskadrons dragonders, vroeger te Leeuwarden in garnizoen, en thans te 's Bosch ingelegerd, diene, dat van de 250 man er thans slechts 60 onder de wapenen kunnen komen. De overige 190 liggen hier en daar aan de koorts.

— Z. M. de Koning, vergezeld van H.d. gevolg, is den 15 des avonds ten 6½ ure van het Loo aan het paleis in de residentie aangekomen.

— Uit Batavia wordt van den 24 Aug. gemeld, dat de tweede expeditie naar Boni met zorg wordt in gereedheid gebragt, en onder bevel van generaal *Steinmetz* zal staan.

— Een bij het ministerie van kolonien ontvangen telegram, gedagteekend Batavia 23 Aug. 1859, luidt:

"Geen pressante tijdingen, alles gaat goed."

— De hooiprijzen zijn zoo sterk gedaald, dat thans, gelijk men uit Kuinre verneemt, voor f 5 de duizend oude ponden wordt verscheept voor de Maatschappij van Weldadigheid, die tegen dien prijs 240,000 oude ponden moet hebben gekocht. De afzet is over het geheel gering en vermits de naburige landen overvloedige naweide opleveren, is er ook geen vooruitzigt, dat de prijzen zullen stijgen.

— De *Stoompost* meldt dan ook heden: "Onder de geruchten, die in de residentie loopen, behoort ook dat in den ministerraad verschil van meening over de rigting van den Zuiderspoorweg heerscht. De ministers van binnenlandsche zaken, marine en finantien zouden voorstanders van de geprojekteerde rigting zijn, zoo als die door de regering aan de kamers is aangeboden; het meerendeel der overige ministers zou geneigd zijn, zoo mogelijk, aan de wenschen van Amsterdam te voldoen. Zijn wij wel onderrigt, dan is van de zijde der koncessionarissen van den Zuiderspoorweg het gevoelen gevraagd van eenige invloedrijke Amsterdammers, en dezen moeten verklaard hebben met de lijn Maarsbergen-'s Hertogenbosch niet te vreden te zijn, maar meer te verlangen.

"In dezen stand van zaken kunnen de spoorwegen in Nederland nog lang tot de vrome wenschen behooren, en de spoorwegwet op gelijke wijze behandeld worden, als in der tijd de wet op het lager onderwijs onder den minister *van Reenen*." *Utr. Ct.*

— Onder de gemeente Ameide werd dezer dagen, in de nabijheid der eendenkooi, een levend kind gevonden. Dat kind, zeven weken oud, was, zoo als later is gebleken daar nedergelegd door de moeder zelve, eene ongehuwde dienstmeid, wonende onder Meerkerk. Zij had het des middags te voren behoorlijk gekleed op stroo daar neder gelegd, nadat zij te vergeefs had beproefd het voor de geringe som, ter verzorging van het kind wekelijks door haar uitgekeerd, verder te doen verplegen. Het kind wordt thans te Ameide behoorlijk verpleegd, terwijl door den burgemeester proces-verbaal van de toedragt der zaak is opgemaakt.

— De prins van Oranje is den 14e van Luxemburg te Baden aangekomen en verliet denzelfden dag die stad, om zich over Stuttgart naar Warschau te begeven, ten einde den keizer van Rusland te begroeten.

— De heer mr. A. *D. Meijer*, welke sedert zoo vele jaren als de bestrijder is opgetreden van de tegenwoordige inrigting der staats-loterij, heeft dezer dagen een nieuw ontwerp voor deze instelling aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt, 't welk door de heeren regtsgeleerden mr. *J. W. Tijdeman* en *J. A. Moltzer*, zeer wordt aangeprezen, en 't welk naar het oordeel van den ontwerper niet alleen eene nuttige zedelijke strekking heeft, maar zeer uitvoerbaar is, en van 't welk men ook gunstige geldelijke uitkomsten mag verwachten.

— Van den 4den tot den 10den dezer zijn te Leeuwarden aangegeven 13 gevallen van geboorte en 46 van overlijden. De sterfte is er dus merkelijk aan het afnemen.

's Gravenhage, 14 Oct. De hooge raad heeft op den 27sten September j.l. een arrest gewezen, dat vooral bij het naderend wintersaisoen niet onbelangrijk kan worden geacht.

Op het door het openbaar ministerie aangeteekende beroep in cassatie van twee vonnissen, door de regtbank te Zwolle in hooger beroep gewezen in zake C. en B. R. en G. R., landbouwers in Zwollerkerspel, heeft de hooge raad, met verwerping der cassatie, bevestigd het vonnis der regtbank, waarbij op de daarbij ontwikkelde gronden is verstaan, dat het vangen van wilde ganzen met slagnetten en lokganzen, evenmin als de poging daartoe, zelfs op den grond van een ander, bij geene wet of wettelijke verordening is verboden, en alzoo niet strafbaar is.

Beetsterzwaag, 13 Oct. Naar men verneemt heeft op heden de aanbesteding plaats gehad, van de vier perceelen kunstweg, in de gemeente Opsterland als:

1. Van den straatweg bij de weduwe *S. H. de Boer*, te Gorredijk tot aan den weg door Jubbega Schurega;

2. Van den straatweg te Beetsterzwaag, bij Lauswold over de Poostbrug tot aan den grindweg bij Sparribird onder Wijnjeterp;

3. Van den grindweg naar de Groninger grenzen, bij tol No. 2, over Siegerswoude, naar de brug te Bakkaveen;

4. Van de brug te Bakkaveen over Duurswold, tot aan den grindweg naar Oostellingwerf; bij het huis van *Lolke Jans Lolkema*, te Wijnjeterp, welke vier perceelen, ter gezamentlijke lengte van 20370 ellen, in massa zijn aangenomen, door den heer *Pier Jans van der Sluis*, aannemer te Hemrik c. s., voor de som van zeven en zeventig duizend vier honderd gulden, (f 77400), zijnde p. m. f 9000 beneden de begrooting.

Wanneer deze aanneming wordt gegund, waarvoor geene bezwaren bestaan, zullen, op eene enkele uitzondering na, alle dorpen dier gemeente in het bezit van kunstwegen zijn. *Heerenv. Ct.*

17 Oct. Het verslag der Tweede Kamer over de spoorwegzaak is thans bekend. Door 52 leden is de noorderlijn voorgestaan, met de nadere meening, dat de lijn Harlingen Leeuwarden Groningen alleen geen doel zal treffen, en dus de verlenging naar de Hanoversche grenzen dadelijk uitvoerbaar moest zijn. Een aanzienlijk aantal leden bleef ook nu tegen de rigting over Assen, en gaf de voorkeur aan Heerenveen en Sneek.

Een aanzienlijk aantal leden meende, dat door de Regering omtrent de verbinding van *Noord* en *Zuid* een verkeerd stelsel was aangenomen. De meerderheid was echter algemeen voor het regerings-ontwerp, of wilde er in berusten. Moest voorts de lijn Rotterdam-Moerdijk behouden blijven, dan zouden vele leden toch geen zoo groot bezwaar zien in eene veranderde rigting der meer Oostelijke lijn.

Er namen 59 leden aan het onderzoek deel.

Het verslag is op nieuw ter beantwoording aan de Regering gezonden.

Harderwijk, 14 Oct. Naar men verneemt, zal een gedeelte van het koloniaal werfdepôt naar den Helder verplaatst worden, ten einde de militairen van daar in te schepen naar Oost-Indie. Deze verplaatsing is een gevolg van gebrek aan lokaliteit bij het dagelijks vermeerderen van rekruten voor het indische leger. De troepen zullen gehuisvest worden in den hebitoren der kazematten van het fort Kijkduin te Helder, die tot huisvesting van 400 man wordt ingerigt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De dagbladen van Rouaan maken gedurig melding van de vreeselijke verwoestingen, die de wolven in het departement der Seine Inférieure aanrigten. Zoo verloor een pachter te Etonteville in eenen nacht niet minder dan dertig schapen, vier werden in de kooi verslonden, achttien gedood en acht zoo zwaar gewond, dat zij den volgenden dag stierven.

— De fransche regering geeft eene groote uitbreiding aan hare expeditie tegen Marokko. Drie divisiën, te zamen 20.000 man sterk, zijn vereenigd onder bevel van generaal de *Martimprey*, om tegen de marokkaansche grenzen operatiën te doen. Volgens een schrijven uit Oran, in het *Journal des Débats*, zou de fransche regering voornemens zijn, de bergachtige streken die de grens van Marokko uitmaken, bij Algerie in te lijven, ten einde aldus aan de moorsche stammen hunne wijkplaats, van waar zij zoo dikwijls aanvallen en strooptogten doen, te ontnemen.

ENGELAND.

Er is in den laatsten tijd eene zoo groote opgewektheid in Engeland ontstaan, om te zorgen voor de verdediging des lands, dat zich van lieverlede overal schietvereenigingen hebben gevormd, die ijverig zich oefenen, niet zoo zeer in den wapenhandel in 't algemeen, maar in 't naar den schijf schieten in 't bijzonder. Die vrijwillige tirailleurkorpsen, die in tijd van nood alleruitstekendste diensten zouden kunnen bewijzen, tellen nu reeds 63.500 man uit de gegoede klassen; weldra zal dit getal tot 100.000 zijn aangegroeid, die, allen van juistheidswapenen voorzien een uitnemend leger van scherpschutters zouden vormen als de nood aan den man kwam, en zonder dat het den Staat veel zou kosten. Die zelfoefening is bij eene handelsnatie zeer opmerkelijk. Ze levert het bewijs, dat er geestkracht in 't volk bestaat, maar toont helaas tevens aan, dat de vrees voor nieuwe politieke verwikkelingen en van gevaren, die in hunne gevolgen de Britsche kusten zouden kunnen bedreigen, vrij algemeen bij het volk ingang heeft gevonden.

Het schieten naar de schijf wordt in Engeland thans eene der meest geliefkoosde oefeningen; het zal de roeiliefhebberij en het "Cricket" weldra achter zich laten; trouwens is het eene oefening voor burgers van elken stand van groot gewigt.

— Onlangs heeft eene Fransche dame te Montchal blijken van bewonderenswaardigen moed aan den dag gelegd. Omstreeks middelnacht drongen twee dieven, waarschijnlijk wetende, dat haar echtgenoot afwezig was, hare woning binnen, grepen de vrouw, die alleen te huis was, aan en wilden haar binden, ten einde hun diefstal en misschien nog erger ongehinderd te kunnen begaan. De Française bezat echter evenveel ligchaamskracht als energie; het gelukte haar, zich uit de handen der roovers los te maken, en naar een belendend vertrek te vlugten, alwaar twee geladen pistolen tegen den muur hingen. Zij greep die in der haast en schoot er een op een der dieven af, die haar vervolgde, zoodat deze dood voor hare voeten nederviel. Zijn medepligtige wilde vlugten, maar alvorens de deur te bereiken, werd hij door het tweede schot getroffen, en viel ernstig, zoo niet doodelijk gewond, neder. Op het vernemen der schoten, kwamen de buren en de politie toeschieten, die de booswichten badende in hun bloed zagen liggen. Zij, van wie zij hun slagtoffer hadden willen maken, stond bij hen, terwijl zij, gelijk eene tweede *Judith*, nog hare onverzoenlijke, vreeselijke blikken op hen gevestigd hield.

— Sir *John B.*, vroeger reeder te Liverpool, had zijne zaken geliquideerd, om te Londen van zijne renten te komen leven en zich, uit bijzondere liefhebberij, zulk een enorm aantal verschillende soorten van gewone tabaksdoozen, pijpen, wapens, schilderijtjes en andere voorwerpen aangeschaft, dat hij eindelijk daarmede bijna zijn geheel kapitaal had verkwist. Geene erfgenamen in regte lijn hebbende, had hij die voorwerpen gelegateerd aan eenige verre bloedverwanten, die, wegens het onbeduidende der nalatenschap, zich al zeer weinig daarover schenen te bekommeren, tot zij eindelijk door den notaris dringend werden verzocht, om ter uitvoering van het testament ieder het zijne in behoorlijken vorm in ontvangst te nemen. Men oordeele intusschen over de blijde verrassing van den eerste, die eene hem toegekende tabaksdoos geopend hebbende, daarin een aantal diamanten en andere kostbaarheden vond. Natuurlijk waren nu allen dadelijk in de weer, om de legaten te onderzoeken, waarbij ook werkelijk bleek, dat aan ieder hunner op dezelfde wijze

---

te beletten.

Fon de folle staaltsjes, dij wij woll res fon hjar forteld binne, is 't res west, dot hja wer folgens âde gewoonte ender en stevig gleske hannema sieten te praten, of ljiaver te saaikjen, dot se heâl roesje krigen; hwa fon hjar de beâste weâse scoe, de moonders of de bakkers, omt hja beide in de wonling net te vroom ôfteekane wudde. De bakker sei: "" dot hja de beâste wiene: wont te ligiwage koene of dwasten se net, om de breâwagers; folle simmets er in smite ek net, om de njerring te behôden as ek om de keurmosters. Dus er wie foâr hjar gjin kâns om onfroom te hondljen;"" mar "" jimme moonders,"" sei de bakker: "" stelle sa folle as jimme wolle, hwa seil jimme krekt neigeân?""

"" Nou! dot liket hwat"" — zei de moonder; — "" jimme wille it ol gouw te siszen, as res en poon twa te min is, of as er net te folle mèol ût de weit komt, don wud er ol gouw sein, dot het de moonder er feâst wèr ûtstellen.""

"" Ja la"" — sei de bakker — "" dot is sa, mar de boeren der, kinne jimme it better mei dwaen, dij mjitte hjar eigen gwod sa krekt net; dij seille jimme soms woll res goed neisjen, 't blikt wol oân jimme bargen en hinnen, dij jimme er op neilôde"" "" Ik hjer it wol"" — sei de moonder: "" jimme binne eerlik ût vreeze foâr straffe, mar net ût frommigheid, dus jimme hert is net suwer, en non miene jimme, dot en oor ek net doogt; mar 't seil wol spanne, dot wij dit lik prate, elk wit it sels beâst.""

"" Nou"" — sei de bakker, — "" dot is wier, mar ik wit rie, om de kwesje ût de wei te krijen; der jinder bij de breâge steâne twa ljue bij elkoâr te praten, d'iene is en doârwaarder en d'ore en sackwaernimmer; lit dij de skiede; sukke minsken wite ljet ol hwât meâr as rjucht hinne, en dij it don verliest seil it gelag betelje.""

"" Nou! dot is ek ol goel om geârre"" — sprûk de moonder; — mar ik bin er mei tevreden."" — De mônnen wjardden, roppen en min steide de saek hjar voor, mei forsiik om ûtspraek in diszen te dwaen.

Hja namen it beide gewillig oân, en nei 't se res fix traktjerre wiere, gongen se elkes buten de keâmer, om it res tegjerre oer te liszen.

De doârwaarder sei tsjin sin maet: "" hoe deâle mat wij hjer mei oân? min seit gewoonlik, en moonder en bakker en wever en en snider, as min dij in ien sek hie, hwat scoe er don wol it eârst ûtkomme? dat is it ôntwud gewoonlik en dief!!! omt se 't ollegjerre binne"" "" Dot is sa"" — sei d'ore: — "" ikwoll, igeuw dit seil woll te redden weâse; ik heb ol hwat kleâr, ik seil it wud woll dwaen"" — en derop gongen hja de keâmer wer binnen.

Op de frege: — "" Woll nou ??"" antwudde de saekwaernimmer: "" 't Is wier; in disze saek ûtspraek dwaen, is net maklik, mar .... min leâst in 'e skrift: twa scille op en moone meâle; d'iene seil oannomd en d'ore sil forlitten wudde; dus — binne er ljo goede moonders; 't jinge min fon de bakkers neâne fin kin; mar woll it tsjindiel; nammentlik dot hja binnen wjarden, lik as de bakker.

"" Farao's, dus ik forklerje bij disze, dot de bakker

voor den afgestorvene eene verrassing was toegedacht. Slechts met een der aanwezigen scheen dit niet het geval te zijn, daar hem slechts eenige schilderijtjes waren toegewezen, waaraan voor het uiterlijke niets viel op te merken, dat er eenige geldswaarde in verborgen kon zijn en toch bleek deze, bij nader inzien, wel het best bedacht te zijn. Reeds eenige jaren geleden had namelijk de Engelsche bank, bij wijze van uitzondering, twaalf bankbriefjes, ieder van 50.000 p. st. (1.600.000) doen vervaardigen en in omloop gebragt, waarvan Sir *John B.* er een tegen betaling der volle waarde overgenomen en als eene curiositeit in een lijstje gezet had. Dit stuk werd door den notaris in een onder de andere schilderijtjes medegerekend, doch hiermede waren de overigen niet tevreden, en daar zij de zaak nu voor de regtbank hebben gebragt, is het publiek niet weinig nieuwsgierig, of deze de banknoot al dan niet als een schilderijtje zal willen aanmerken.

— Onlangs trouwde te North-Shields een slagter. Toen de huwelijksplegtigheid was afgeloopen, begaven zich de jonggehuwden met hunne vrienden naar eene herberg, waar de flesch degelijk werd aangesproken. Van daar gingen zij naar een ander wijnhuis waar het nog doller toeging. Toen de vreugd nu op het hoogst was, en de gasten allesbehalve nuchteren waren, trad eensklaps een oude vrijer der bruid in de kamer, pakte haar beet en gaf haar een fermen zoen. Dit beviel echter den bruidegom niet, en hij gaf den ongenoodden gast een flikschen oorveeg. Deze ook niet lui, betaalde die beleefdheid met gelijke munt, en nu ontstond eene hevige kloppartij, waarbij beiden op den grond geraakten. De mededingers sparteiden een poos rond, toen de bruid die de grap vervelde, plotseling opsprong, ze van elkander rukte, en daarop haren ring van den vinger trok, hem haren bruidegom in het aangezigt wierp, waarop zij met haren vorigen vrijer op den loop ging, zonder dat het tot nog toe mogt gelukken haar op het spoor te komen.

— Eene zonderlinge zaak gebeurde eenige weken geleden te Rome in Franklin Graafschap, Ohio. Men meende dat Mevr. *Peters*, de echtgenoot van eenen inwoner van dien naam, na eene korte ziekte gestorven was. Haar man nam oogenblikkelijk maatregelen voor hare begrafenis, na eene doodkist te Columbus te hebben gekocht. Toen het lijk in de doodkist geplaatst werd, merkte men eene algemeene uitwaseming op, hetgeen aan den echtgenoot verhaald werd, met de opmerking of het niet beter was de begrafenis uit te stellen, in de hoop dat het leven mogt terugkeeren. Hier had de echtgenoot tegen en hij liet haar denzelfden dag ter aarde bestellen. Toen de begrafenis over was, kwamen eenige bloedverwanten van de ondersteide doode, van buiten om de lijkdienst bij te wonen, die reeds had plaats gehad en deze lieten, toen zij van de omstandigheden hoorden het ligchaam dat reeds vier uren onder den grond geweest was weder opgraven, en vonden tot hunne groote verwondering en vreugde nog teekens van leven. Nadat haar geneesmiddelen waren toegediend, herstelde Mevr. *Peters* langzamerhand en werd door hare vrienden mede naar Columbus genomen, waar zij zich nu gezond en wel bevindt. Men zegt, dat zij niet weder met haren man wenscht te leven. De omstandigheden dezer zaak zijn inderdaad zoo vreemd, dat zij behoorden onderzocht te worden.

— In den nacht van 28 op 29 Junij, had aan boord van de bark *Ararat*, die 74 veroordeelden, waaronder 50 zeeroovers, van Penang naar Bombay transporteerde, een verwoed gevecht plaats tusschen de boosdoeners, die zich hadden weten te bevrijden, en den kapitein, de wacht en het scheepsvolk. De strijd werd in volslagen duisternis gevoerd en hield onderscheidene uren aan. Dank zij echter den moed en de vastberadenheid van den kapitein en zijne manschappen, bleven deze meester van het in een slagveld veranderde dek, en gelukte het hun, na een hardnekkigen strijd van weerszijden, de boosdoeners onschadelijk te maken, nadat deze 28 man aan dooden en vermisten hadden verloren.

— Volgens de opgave van een der Engelsche bladen heeft Engeland thans 516 oorlogsschepen over zijne verschillende maritieme stations verdeeld. Buitendien bezit Engeland nog 250 oorlogschepen in kommissie en 150 kanonneerbooten.

— In de *Echo* van Brazilië leest men het volgende: Dezer dagen (21 Aug.) zou eene negerin met hare 3 zonen, waarvan de jongste nog aan de borst was, in het openbaar worden verkocht. De meester, menschlievender dan eenig ander, wilde ze niet scheiden, maar te zamen verkoopen, maar niemand wilde tot dien koop aanvaarden. Bij de derde opveiling hebben eenige personen eene inschrijving geopend, om een der kinderen vrij te koopen en dus den geheelen verkoop gemakkelijk te maken, maar dit wilde niet gelukken, zoodat men ten slotte tot den afzonderlijken verkoop moest overgaan. De negerin, die altijd bedaard was gebleven, werd toen door wanhoop aangegrepen, en smeekte, haar niet van het jongste kind dat de borst nog noodig had, te scheiden. Dit tooneel maakte een zoo diepen indruk, dat de menigte met tranen in de oogen uiteenging en de verkoop niet kon plaats hebben.

— In den morgen van den 11 dezer omstreeks half vijf ure werden de bewoners van het dorp Beckington nabij Sheffield uit hunnen slaap gewekt door eene geduchte ontploffing. Bij onderzoek bleek het dat eenige Ieren, die, van den eigenaar eener steenfabriek, de heer *Kenton*, verhooging van dagloon hadden verlangd, nog voor deze hij eenig antwoord had kunnen geven [zijnde hij op reis in Ierland], zijne fabriek door middel van buskruid in de lucht hadden doen springen.

— De *Observer* zegt 9 j.l. dat het berigt van den *Constitutionnel* volgens hetwelk de mogendheden overeen zouden zijn aangaande de zamenkomst van een kongres, onjuist is. Oostenrijk, ofschoon lang geaarzeld hebbende aan het kongres deel te nemen, heeft eindelijk er in toegestemd, doch Engeland zal er alleen deel aan nemen, op voorwaarde, dat de Italiaansche vrijheid eerst door alle mogendheden vooraf ten grondslag is genomen.

DUITSCHLAND.

Bij Alt-Landsta is de pont van 't veer over de Elbe losgeraakt, doordien het touw brak, en het vaartuig afgedreven, in een maalstroom gekomen en omgeslagen. Er was juist kermis in de nabijheid, zoodat de pont overvol was, en 40 menschen met een rijtuig met 4 en een met 2 paarden eene prooi der golven werden.

— Een der hoofden van de censuur te Warschau heeft dezer dagen in zijn patriottischen ijver in een handboek der scheikunde den Latijnschen naam van het blauwzuur Acidum Borussicum (Pruissisch zuur) geschrapt, omdat hij het ongepast achtte, een vergif met den naam van een staat te bestempelen, die met Rusland vermaagschapt is.

ITALIË.

Uit Florence schrijft men dd. 6 October het volgende: Op de munt heerscht eene ontzaggelijke bedrijvigheid. Uit alle landskassen worden de Toskaansche geldsoorten aangevoerd en tot Piemontesche franken omgesmolten versmolten. Het geld, dat men uit den particulieren omloop maar magtig worden kan, gaat denzelfden weg op. In de hertogdommen en in de Romagna geschiedt het zelfde met gelijken ijver.

ASSEN, 18 Oct.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's HAGE, 18 Oct. Blijkens het voorloopig verslag van de Tweede Kamer over het spoorwegnet kan de meerderheid zich over het algemeen met de voorgestelde rigting wel vereenigen, doch heeft dadelijke doortrekking der Harlinger-Groninger lijn naar de Hannoversche grenzen nadrukkelijk verlangd. Een aanzienlijk aantal leden was tegen den aanleg van den lijn van Leeuwarden over Groningen en Assen naar Meppel; zij achtten de lijn van Leeuwarden langs Sneek en Heerenveen derwaarts verkieslijk.

Amsterdam. Maandag, 17 Oct. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. 2½ pCt. 64¼ percent. dito 4 pCt. 97⅝ per cent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 104³⁄₁₀ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 71¼.

Granen en Zaden.

Koolzaad flaauw: dadelijk f 336. — Raapolie onveranderd, op zes weken f 34¾. — Tarwe onveranderd, ongedroogde rogge ruim prijshoudend; gedroogde rogge onveranderd. — Garst prijshoudend. — Haver bij gerijven hooger. — Boekweit lager; 120 ponds Amersfoortsche f 194.

— Op den 11 dezer, des avonds om 7 uur, had in het schoolgebouw van den onderwijzer *F. Dijkstra* de uitreiking plaats door den heer W. A. *van der Feltz*, Burgemeester dezer stad, lid van het Bestuur, der zilveren prijsmedailles, van wege Zijne Majesteit aan de Industrieschool van het Departement Assen der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid geschonken, alsmede der twee horologies, door een der leden tot hetzelfde einde gegeven, aan de leerlingen, die in den cursus van 185⁸⁄₉ de meeste vorderingen gemaakt hadden, en werden begiftigd: met de groote zilveren medaille *Hendrik Tinholt*; met de kleine medaille *Pieter Iwema*; terwijl de horologies werden geschonken aan *Wander Postma* en *Roelof Mulder*.

De heer *van der Feltz* hield daarbij eene toepasselijke aanspraak, bragt de leerlingen het doel der Maatschappij onder het oog en spoorde hen aan, om door vlijt, goed gedrag en het getrouw bijwonen der lessen de onderwijzers te beloonen voor de moeite en zorg aan hen besteed.

Eenige leden der Maatschappij, doch zeer weinige andere belangstellenden woonden deze plegtigheid bij, en zeer wenschelijk ware het, dat in deze nuttige en zeer doelmatig werkende inrigting meer belangstelling en deelneming, door toetreding tot het lidmaatschap der Maatschappij, werd betoond.

Op de jaarmarkt, den 14 dezer te Ruinen gehouden, waren o. a. aangebragt 65 paarden, 86 stieren, 630 koeijen, 86 kalveren, 651 Drentsche schapen en 41 varkens. De paarden golden van f 20—" tot f 225—"; de stieren van f 20.25 tot f 65—"; de koeijen van f 35—" tot f 150—"; de kalveren van f 15.50 tot f 36.75; de schapen van f 4—" tot f 7—" en de varkens van f 2.75 tot f 40—". Er waren mede aangevoerd 1675 ponden vlas, die verkocht werden voor f "—40 à f "—60 het pond.

— Gisteren om 12 uur 55 min. stond de thermometer van Fah. buiten op het Noorden op ruim 62 graden.

— Op de jaarmarkt, den 12 dezer te Zuidwolde gehouden, waren o.a. aangevoerd 132 koeijen, 203 schapen en 71 varkens. Dijkkoeijen golden van f 70—" tot f 140—", de schapen van f 4—" tot f 7—" en de varkens van f 20—" tot f 40—".

— Naar men verneemt, is het 4de onderdeel der geldleening ten laste der provincie Drenthe van f 124.000 meer dan ingeteekend, en zal eerstdaags de deelneming in het 5de onderdeel van die geldleening worden opengesteld.

* **Bonkerbroek**, 16 Oct. Gisteren had alhier eene harddraverij plaats, door paarden uit de gemeente Weststellingwerf, welke geene prijzen hadden gewonnen. De prijs en premie, bestaande in zilveren messen en vorken, werden behaald door de paarden van *K. Wemer* van Donkerbroek en van *K. Prakken* van 't Ronde. Door 't schoone weder begunstigd waren er nog al vele toeschouwers gekomen. Alles liep in de beste orde af.

* **Hoogeveen**, 15 Oct. Op den 12 dezer is alhier overleden *Gerrit Hendriks Prins*, in den ouderdom van ruim 90 jaren, welke het zeldzame voorregt heeft mogen genieten met zijne nagelatene wed. *Jentje Hendriks Bloemhof* bijna 65 jaren te zijn gehuwd geweest en nog in leven te hebben 9 kinderen, 53 kleinkinderen, 59 achterkleinkinderen, 9 behuwdkinderen en 20 behuwdkleinkinderen, makende alzoo een gezamenlijk getal uit van 150 personen.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Ds. W. *Franken* Azn. te Rotterdam heeft bedankt voor de hem aangebodene betrekking van directeur van het Zendelingshuis.

— De *Kerkelijke Courant* meldt d.d. 12 jl.:

Heden is de najaarszitting der Algemeene Synodale Commissie geopend. De Vergadering bestaat uit de heeren *H. G. J. van Doesburgh*, president; *P. Hofstede de Groot*, mede-adviserend hoogleeraar; *P. A. C. Hugenholtz*, vice-president, dr. *F. J. J. A. Junius*, Mr. *J. Veosfeldt*, *J. J. Swiers*, Jhr. *F. W. L. C.* ridder *van Rappard*, *R. J. Koning*, en de secretaris *S. F. van Hasselt*, terwijl de heer Mr. *J. H. de Sitter* door ongesteldheid en diens secundus, de heer Mr. *J. J. v. Deinse*, door ambtsbezigheden verhinderd zijn deze zitting bij te wonen.

Grijpskerk, 15 Oct. Heden morgen te 11 uur heeft de beroeping plaats gehad van eenen predikant alhier, in de plaats van Ds. *B. Drijber*. Door den collator, den heer *N. Sichterman*, werden 6 stemmen uitgebragt op den heer *H. J. Frima*, pred. te ter Horne, en door den collator Mr. *M. de Muinck* is eene stem uitgebragt op den heer *M. de Muinck Keizer*, kandidaat tot de H. Dienst, zoodat de heer *H. J. Frima* is beroepen, 't welk terstond door den Kerkeraad is kerkelijk gemaakt.

— Tot hoofdonderwijzer in de alhier op te rigtene bijzondere school der 1e klasse is beroepen de heer *F. C. Weijle*, thans hoofdonderwijzer in de bijzondere school der 1e klasse te Middelstum. Hij is ook als zoodanig te Ommen beroepen.

CORRESPONDENTIE.

Het antwoord op de vraag: ra; ra waarom komen er geene schippers te Schoonoord? *kan niet opgenomen worden, omdat het te personeel is en de inzender zich met aan ons heeft bekend gemaakt. Wij kunnen ook niet gelooven, dat de daarin opgegeven oorzaken bestaan.*

Advertentien.

Ondertrouwd:

S. J. VAN ROIJEN,
Math. Mag. Phil. Nat. et Med. Doctor
te Rotterdam,
met
M. J. BEEKHUIS DAMSTé.

Groningen, 15 October 1859.

Getrouwd:

H. L. VAN DER LELIJ
en
S. L. HORA BUMA.

Zuidhorn, 14 October 1859.

it forlen het *oa* — en dot sjimde de deâwaarder tá.

De moonder bethonke him foâr de ûtsprack en de bakker woe er dit net dwaen; hij koe er neât tsjin sisze; it wie te goed ûtlein, betelle it gelag en wier te nei woll sa forsichtig.

H..l...k. Demoeriet.

—

Bij een landhuishoudkundig congres, Maandag 3 Oct. te York, in Yorkshire gehouden, gaf de Heer J. D. Dent, een beknopt verslag van de groote sommen gelds die Engeland aan het buitenland voor voedingsmiddelen betaalt. Hij toonde aan, dat in het jaar 1857 eene som van 36 miljoen gulden aan vreemdelingen voor boter en kaas in Engeland ingevoerd, betaald is geworden; omstreeks 24 miljoen gulden voor spek, ham en varkensvleesch, en nagenoeg 5 miljoen gulden voor eijeren, gevogelte, veeren, enz. Hij hield het voor zeer wenschelijk dat de Engelsche landbouwers zich meer op de productie van deze artikelen zouden toeleggen, en op kleine landhoeven zoude dit wel nog meer voordeel kunnen geschieden, dan op groote. De heer Dent gaf ook een verslag van de ingevoerde mestspecie, en daaruit bleek, dat in hetzelfde jaar 1857 voor niet minder dan 48 miljoen gulden aan guano en beenderen was ingevoerd, onder het veevoeder en voor een miljoen gulden aan lijnkoeken. Wanneer en bij deze sommen, het geld gerekend wordt, dat aan Engelsche handelaren in mestspecie en fabriekanten van landbouwgereedschappen betaald wordt, ziet men, zegt de verslaggever, dat de landbouwers in Engeland, voornamelijk de pachtbetalende, jaarlijks eene som van 144 miljoen gulden moeten opbrengen, alleen maar, om hun bedrijf aan den gang te kunnen houden.

—

Uit Worlik in Moravie wordt het volgende medegedeeld:

Een 19 à 20 jarig jongeling was in een boerenwoning gestopen en had zich aldaar meester gemaakt van een groot gedeelte der tilbare have, welke hij aldaar had aangetroffen. Reeds had hij alles bijeengebonden en een gedeelte der kleederen aangetrokken en stond hij gereed om het huis daarmede te verlaten, toen de eigenaar de woning binnentrad. Deze ziende wat er gebeurde, riep hem toornig deze woorden toe: "wil je dat goed laten staan!" De jeugdige misdadiger verloor zijne tegenwoordigheid van geest niet. Op schijnbaar bedeesden toon gaf hij ten antwoord: "maak je niet boos, ik zet het goed reeds neder. Maar weet je wel, dat mijn kameraad de koeijen lossnijdt in den stal?" Terstond begaf de boer zich derwaarts, maar vond niemand, toen in zijne woning terugkeerende, was, tot zijne niet geringe verwondering, ook daar niemand meer, want de looze dief had zich met het goed uit de voeten gemaakt.

—

De Sultan van Turkije heeft 36 wettige vrouwen en 1780 bijwijven. Met zulk een aanhang moet men zich niet verwonderen, Turkije te zien bankroet gaan.

Op den elfden October jl. overleed ten huize harer ouders te Odoorn. na een hevig lijden, mijne teerbeminde echtgenoot JOWIENA SCHOLTE, in den nog jeugdigen leeftijd van 25 jaren en 7 maanden, na eene allergenoegelijkste echtverbindtenis van bijna drie jaren. mij nalatende een kind, nog te jong om dit smartelijk verlies te kunnen beseffen; haar einde was zacht en kalm; de hoop, haar eenmaal in betere gewesten weder te vinden, lenigt mijne smart.

Oud Schoonebeek, 13 October 1859.

J EBELS,
Rijks-Ambtenaar

Eenigste kennisgeving.

Het Armbestuur

der R. C Gemeente alhier is voornemens. op Woensdag de 19 October 1859, de ewone driemaandelijksche **COLLECTE** te houden

Assen den 18 October 1859

Namens het Armbestuur,
A. MEIJER.

J. L. Schenkel,

Hoofdonderwijz r te Assen, verlangt zoo spoedig mogelijk een' **HULPONDERWIJZER**

Wordt gevraagd

op *VOORVELD*, Prov. Groningen, een **TUINKNECHT** van jonge jaren.
Adres aan den DRUKKER dezes.

Bij VAN GORCUM en Comp., zijn te bekomen:

Schrijfalmanakken

voor 1860

gewoon octavo formaat. in linnen band, tegen **40** cent

Oproeping.

Ingevolge art. 13 van de nieuwe Statuten van de Maatschappij van Weldadigheid moeten de leden van de Maatschappij het bestuur der op te rigtene afdeeling kiezen.

Het ligt op den weg der Subcommissie, als eene laatste taak. om die keuze te bevorderen en het nieuwe afdeelingsbestuur in het leven te roepen.

De Subcommissie der M atschappij van Weldadigheid te Assen roept mitsdien alle leden dier Maatschappij en al len, die van de Maatschappij leden zouden willen worden. op, om op **Donderdag den 10 November** e. k., 's middags om 12 uur, te verschijnen in de Concertzaal van SCHUT te Assen, ten einde eene vergadering tot dat doel bij te wonen en over te gaan tot het **KIEZEN VAN EEN BESTUUR** der op te rigten afdeeling

De Maatschappij van Weldadigheid gaat eene nieuwe toekomst te gemoet, maar heeft daarbij meer dan vroeger behoefte aan de erkende en zoo dikwijls gebleken Weldadigheid der Nederlanders. Zij spoort daarom allen, die nog geene leden der Maatschappij zijn, aan, om zich op die vergadering te komen aansluiten.

Assen den 13 October

De Subcommissie der Maatschappij van Weldadigheid te Assen.
P. WINTER,
Voorzitter.
Van harentwege,
L OLDENHUIS GRATAMA,
Secretaris.

Aanbeveling.

De ondergeteekenden verklaren, dat zij hun Dochtertje hadden doen inschrijven in de Onderlinge Nederlandsche Verzekering Societeit, ter uitkeering van gelden bij Overlijden, onder Directie van de heeren BEELER en Co te Amsterdam. (voor welke Societeit de heer H. VAN DER HOEVEN te Zuidland, Agent is.)

Dat echter drie dagen daarna het kind is overled n en hun binnen drie dagen na de kennisgeving Twintig Gulden is uitbetaald

Wij geven hiervan alleen berigt. omdat men ons heeft willen doen terughouden tot deze Societeit toe te treden; de uitkomst doet echter zien, dat die Societeit alle aanbeveling waardig is

Zuidland. [get.] L. A BELJERS.
7 October 1859 " M. HEINDIJK

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Boekhandelaar C. J. STEPHANUS, te Meppel, die tevens nog Correspondenten vraagt voor deze nuttige inrigting in de Gemeenten Assen, Hoogeveen, Steenwijk, Hasselt, Kampen en Zwolle. terwijl mede informatien kunnen worden verkregen te Zwartsluis bij H. BUISMAN, en te Genemuiden bij J. VAN DALSEM. Brieven franco.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Vries maken bij dezen aan belanghebbenden bekend, dat op de **JAARMARKT** te ***VRIES***, invallende op den 21sten October aanstaande, ter voorkoming van de verspreiding der

Pokziekte

GEENE SCHAPEN zullen worden toegelaten, tenzij behoorlijk gedekt door een certificaat, afgegeven door het hoofd van het Gemeentebestuur van de plaats van herkomst, waarin de merken der SCHAPEN behoorlijk zijn omschreven.

Vries den 11 October 1859.

De Burgemeester,
L VOS.
De Secretaris fung.,
H. DAVIDS.

VOOR VIJF JAREN TE HUUR:

Eene groote **MELK- en BOUWPLAATS**, waarbij uitmuntend **HOOILAND**. Condities zijn te vernemen bij R L FRUITIER DE TALMA te Donkerbroek. bij wien de briefjes voor den 5den Nov. e k moeten zijn ingeleverd.

OP AANNEMELIJKE

voorwaarden

wordt, ten gevolge voorgenomen vertrek naar elders *te koop* gepresenteerd:

Een ***HUIS***, voorzien van ruime ***Zolders*** en ***affaire in Granen*** te Meppel.

Voor gegadigden is gelegenheid van af November tot Mei e.k zich door dagelijkschen omgang, met den loop der zaken en de begunstigers bekend te maken.

Kooppenningen kunnen ten deele blijven gevestigd.

Adres Mr L. CARSTEN, Notaris te Meppel

Op Donderdag den 20 October 1859, 's morgens te 10 uur te Gieterveen. ten verzoeke en ten huize van de Wed. en Erven LAMBERT HUIZING aldaar.

BOELDAG

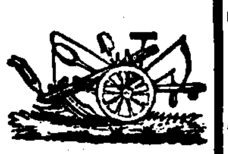

van 5 stuks ***HOORNVEE***, waarvan 4 beste MELKKOEIJEN ***HOOISTROO***, ***AARDAPPELEN***, 2 ***VARKENS*** en verdere ***BOERENGEREEDSCHAPPEN***, voorts

HUISMEUBELEN,

als: ***KABINETTEN***, ***KASTEN***, ***BOEKEN***, ***PIANO***, ***TAFELS***, ***STOELEN***, enz. enz.

Notaris Mr. C. E KNIPHORST.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze Pillen, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de **SLIJM-** en als **MAAGVERSTERKEND** gebruikt worden, door hare zachte werking **de spijsvertering zeer bevorderen**, bijzonder goed tegen de GAL en **zeer zacht laxerend zijn**, zijn tegen $32\frac{1}{2}$ cent het Doosje, met berigt van het gebruik, verkrijgbaar in het Hoofddépôt van den heer J. J. SCHREUDER te Haarlem, alsmede in onderstaande dépôts.

Assen. H. P. A. van GORCUM.	Martenshoek, B. BROERKEN
Gorredijk, S. G. ZWART.	Veendam, S. SAVENIJE.
Hoogeveen. C. H. RADIJS.	Steenwijk, H. SPANJAARD.
Noordbarge, gem. Emmen, B. VAN WIEREN.	(3)

BURGERLIJKE STAND.

WOLVEGA 6—12 Oct. Geb Johannes z. van K Leonhardt en H. van der Heide van Noordwolde; Alida van A. C. van Puffelen en A. Hilkemeijer van Noordwolde; Harmen z. van W. H. Bron en R. R. Wijksma van Idsard; Geert z. van S. Zwart en B. Wagemaker van Idzard, Ja[illegible] van J. J. van der Veen en W. Lensing van Noordwolde; Johanna Petronella d. van J. E. Veldmeijer en L. Smies [illegible] Noordwolde; Egbertje d. van H. T. Menger en C. R. E[illegible] van Noordwolde; Jan z. van E. J. van der Molen en M. van der Sluis van Spanga. — Ondert. geene. — Geh. J. Simons en J. G. Wagenmaker van de Idzard. L. H. Br[illegible] en A. W. de Jong van Boijl. — Overl. A. K. de Vries [illegible] 48 j. van Oldelamer; A. Hornstra vl. 6 dagen van Vink[illegible] J. Jongbloed ml. 62 j. ongeh. van Oldeholtpa; M. van [illegible] Linden vl. 61 j. geh. van Willemsoord, K. Kooij ml. 8 [illegible] van Oldelamer; A. S. Roders vl. 27 j. geh. van Noordwolde; J. W. Nijmeijer ml. 50 j. geh. van Munnekeburen; A. [illegible] ml 3 j. van Noordwolde; G. S. ten Wolde vl. 52 j. wed[illegible] van Noordwolde.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM 14 Oct. TARWE prijshoudend met goe[illegible] handel; 135 nieuwe witbonte Poolsche f 325; 133, 13[illegible] jarige dito f 316, 320; 124 ℔ geringe bonte dito f 265; [illegible] ℔ Eider f 273; 130 ℔ oude Fransche f 280; 127 ℔ nieu[illegible] Friesche f 255; Nieuwe Rijn f 285 per 2400 kilo. — ROGG[illegible] Ongedroogde ruim prijshoudend, gedroogde tot hoogere prij[illegible] bij partijen; 124 ℔ Pruissische f 198; 123 ℔ dito f 192 a[illegible] de Zaan; 119 ℔ Archangel f 180. 118 ℔ dito 17[illegible] 118 ℔ Riga f 175; 116, 117, 118 ℔ Petersburg f 175; f 177, 179; 120 ℔ dito f 182. — GARST, HAV[illegible] en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD £ ½ la[illegible] op 9 v. Olie in Oct. £ $56\frac{1}{2}$; April £ 61. — LIJNZAA[illegible] zonder handel. — RAAPOLIE dadelijk en op het Voorja[illegible] onveranderd, op het Najaar niet williger; op 6 weken f 34[illegible] Vliegend f $33\frac{1}{2}$; 1o. Nov. f $33\frac{5}{8}$, ½; Dec. f 34, $33\frac{3}{4}$; M[illegible] f $35\frac{1}{2}$. — LIJNOLIE dadelijk in een doen, op levering i[illegible] flauwer; op 6 weken f $32\frac{1}{2}$; Vliegend f $31\frac{1}{4}$; 1o Ne[illegible] f 31, $30\frac{3}{4}$; Dec. f $30\frac{3}{4}$, ½, Voorjaar f 31, $30\frac{3}{4}$. — HE[illegible] NEPOLIE op zes weken f $37\frac{1}{2}$; Vliegend f $36\frac{1}{4}$. — RAA[illegible] KOEKEN per 1040 stuks f 60 a f 64.— LIJNKOEK[illegible] per 104 stuks f $8\frac{1}{2}$ a f $10\frac{1}{2}$

SCHIEDAM, 14 Oct. MOUTWIJN f $13\frac{3}{4}$ per vat co[illegible] tant; tot deze verhooging met weinig verkoopers. — JEN[illegible] VER 100. pct. Amst. proef f $17\frac{1}{4}$ a f $17\frac{3}{4}$ per vat conta[illegible] bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	14 Oct.	15 Oct.
Nederl W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{7}{16}$	$64\frac{1}{2}$
—	3	$77\frac{3}{8}$	$77\frac{1}{8}$
—	4	$97\frac{3}{4}$	$97\frac{3}{4}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$		
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$126\frac{3}{4}$	
O. I. Leening	4	97	
Aand. H. Spw.			
—— R.——	$4\frac{1}{2}$		
N. B.	½		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{4}$
Cert. 1831/33	5	$86\frac{1}{8}$	$86\frac{1}{4}$
Dito 1840	4		
— Stieglits	4		$82\frac{1}{8}$
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	$92\frac{1}{8}$	$92\frac{1}{4}$
— 1855 6e S.	5	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{3}{8}$
— van Ass.	6		$63\frac{3}{4}$

	pCt.	14 Oct.	15 Oct.
Polen,			
Aand. fl. 300	f	158	$158\frac{1}{4}$
Obl.	4	$78\frac{1}{2}$	$78\frac{3}{4}$
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{3}{8}$
Obligatien	3	$45\frac{1}{2}$	$45\frac{9}{16}$
Binnenl.	3	$42\frac{9}{16}$	$42\frac{1}{2}$
Amortisabie		$11\frac{1}{8}$	
Bewijs. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	$84\frac{3}{8}$	$84\frac{1}{8}$
— RenteA.	5	$73\frac{1}{2}$	$74\frac{1}{8}$
— Nation.	5	$59\frac{7}{16}$	$59\frac{15}{16}$
—— ——	$2\frac{1}{2}$	29	$29\frac{5}{16}$
Belgie, Cert.			
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$51\frac{1}{8}$	
Portug., Obl.	3	$44\frac{1}{8}$	$44\frac{3}{8}$
Brasilien	5	$99\frac{1}{8}$	$99\frac{1}{8}$
Weener aandeelen	4		

14 Oct. De logenstraffing der gisteren gecirkuleerd hebbende geruchten, de tijding dat een Europeesch congres tot stand gekomen is, waarin de verschillende mogendheden vertegenwoordigd zullen zijn en de daarop gevolgde rijzing aan de buitenlandsche bewezen, waren oorzaken der reactie, welke heden plaats greep, en die vooral merkbaar was in Oostenrijksche fondsen.

15 Oct. Nationale fondsen waren heden nagenoeg onveranderd; van buitenlandsche fondsen waren Oostenrijksche fondsen bij levendigen handel tot hoogere prijzen zeer gezocht.

Overigens leverde de markt weinig bijzonders op.

Zeker garnizoenpredikér deed alles wat hij kon, om zijne soldaten het slapen in de kerk te beletten. Zelfs wanneer hij den tekst aflas, brak hij soms in het midden van een vers af, om op dezen of genen blaauw- of groengerokten slaper te wijzen, om hem wakker te laten schudden. Bij eene dusdanige gelegenheid mengde hij eens een bijbelvers met zijn gewoon wekbevel zoo wonderlijk door een. dat zijn geheel auditorium in een schaterend gelach uitborst. En geen wonder, want nadat de predikant, op een' indrukwekkenden toon had voorgelezen: „En Abraham zeide tot Lot" hield hij eensklaps stil, en op een' slaper in een verwijderden hoek wijzende, vervolgde hij „Sergeant maak dien man wakker!"

Eene dienstmeid op hare vlugheid en dienstijver roemende, verteldc bij zekere gelegenheid, dat zij altijd 's morgens ten vier ure opstond, vuur aanlegde, thee zette, het ontbijt gereed maakte en de bedden afhaalde voor dat nog iemand in huis op was.

„Gij raakt altijd uwe goede luim kwijt zeide iemand van eene zeer twijfelachtige eerlijkheid tegen een heer die hem liever zag gaan dan komen. — Dat is ook waar hernam de ander, en het zoude mij zeer verwonderen wanneer ik niet meer kwijt raakte.

—

Te Aberdeen in Schotland worden 2000 soorten van kammen vervaardigd en wel 9 millioen stuks per jaar, waartoe men jaarlijks, 150,000 horens. 2 millioen paardenklaauwen, ongerekend de schildpadden en de buffelhorens bezigt.

—

Als een bewijs van het vreemde lot, dat een boek even goed als menschen kan treffen, in 1846 onder den titel van: „Die Gestirne und die Weltgeschichte." doch zonder den naam van den vervaardiger, te Breslau uitgegeven. Men sloeg er toen in Duitschland weinig acht op; maar een boekhandelaar te Londen liet het in het Engelsch overzetten. en deed het als een oorspronkelijk werk voorkomen; zijne speculatie gelukte. Reeds zes uitgaven, ieder van 10—12 000 exemplaren, werden er van verkocht. Door die opgang werd een Duitscher Voigts-Retz op de gedachte gebragt, er eene Duitsche vertaling van te leveren. in het vertrouwen dat hij een origineel Engelsch werk voor zich had. Deze vertaling eener vertaling kwam dit jaar in het licht en daardoor de naam van den Duitschen schrijver, die op zulk eene vreemde wijze zijn boek behandeld zag. —

Niemand is kariger in regtmatige lofuitingen, dan hij die dezelve het minst verdient.

Wanneer gij den mensch al zijne herschenschimmen en inbeeldingen ontneemt, welk genoegen blijft hem dan over?

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*